

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๕

วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย

คำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๓๑๘ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพิทักษ์ไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๑๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยให้ดำเนินการตามเงื่อนไขต่างๆ ต่อไป

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือน มีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึง ๕๐ วัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ พรรคพิทักษ์ไทยซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเกินกว่า ๕๐ วัน (นับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓) และมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๓ มาแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามกำหนด พรรคพิทักษ์ไทยมิได้รายงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๓๑๘ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติรับคำร้อง จึงได้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพิทักษ์ไทยเพื่อยื่นคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา

นายมาย แก้วจันทรานนท์ หัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทย มีหนังสือที่ พทท. พิเศษ/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

๑) หัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทยเคยเข้าพบเจ้าหน้าที่ กกต. เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับเลขานุการพรรค ไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้คำแนะนำอะไร เพียงแต่กล่าวว่า “เป็นเรื่องของภายในพรรค แก้ไขกันเอง” จึงได้หารือกับคณะกรรมการบริหารพรรค และตกลงให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ โดยระหว่างประชุมใหญ่ นายมาย แก้วจันทรานนท์ ในฐานะประธานที่ประชุมได้ขอลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทย เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมคณะกรรมการบริหารพรรค โดยต่อมาในที่ประชุมลงมติให้นายมาย แก้วจันทรานนท์ เป็นหัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทย อีกสมัยหนึ่ง และที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายนามคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ตามที่นายมาย แก้วจันทรานนท์ เสนอ นอกจากนี้ นายมาย แก้วจันทรานนท์ ได้เสนอให้คณะกรรมการบริหารพรรค รับดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ภายใน ๓๐ วัน หลังจากได้รับการแต่งตั้ง และรับตำแหน่ง เพื่อนำมาเสนอในที่ประชุมทราบ

๒) นายมาย แก้วจันทรานนท์ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้มีโอกาสดำเนินการเกี่ยวกับพรรคพิทักษ์ไทยอีกครั้งหนึ่ง โดยสัญญาว่าจะพยายามทำดีที่สุด ไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นอีก

คำวินิจฉัย

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม ... มาตรา ๓๕ ...” ซึ่งในกรณีนี้ คือ พรรคพิทักษ์ไทยไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๓ มายื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ ประกอบกับมาตรา ๖๕ วรรคสอง ระบุว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน ... (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ ทั้งสองวรรค มิได้ให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาผ่อนผันได้อีกหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ดำเนินการ

ตามขั้นตอนแล้ว เมื่อมีเหตุที่จะส่งยุบพรรคพิทักษ์ไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงให้ส่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ